

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felölös szerkesztő és kiadó tulajdonos
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez
hirdetmények és előfizetések a kiadóhivatalhoz (ifj. Jancsó
Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

Az új kormány bemutatkozása.

A képviselőház január 19-én tartott ülésén jelent meg a felséges urunk és királyunk bizalma folytán megalakult új kormány s rövid körvonalakban br. Bánffy Dezső miniszterelnök megismertette a házzal azon szempontokat, melyek a kormány működését irányítani fogják.

Az irányzat határozottan szabadelvű leendő és főtörekvés: a magyar állam magyar nemzeti irányban való fejlesztése és a magyar állameszme biztosítása és fentartása továbbra is azon államjogi alapon, melyet az 1867-ik évi kiegyezés létrehozott s melyen a megelőző kormány is állott. Szóval, mint örökösei és követői a lelépett kormány programjának, fentartatik annak iránya és minden elvei; első sorban már a szentesített háromegyházpolitikai törvény teljertartalmu végrehajtását tartja a kormány kötelességének és pedig oly módon, hogy az egyes hitfelekezetek érdekei és érzelmeinek megsértése kikerültessek; úgy a vallás szabad gyakorlatáról és a zsi-

dók recipiálásáról szóló még elintézetlen két egyházpolitikai törvényjavaslat alapelvnek integritásához szintén ragaszkodik. A katolikus autonómia és a kongrua rendezése; a véderő szükségese eddigi irányban való fokozatos fejlesztése; a helyes közoktatási politikának megállapítása; a tanár- és tanítóképzők helyes reformja; a közigazgatás újjászervezése s erre nézve a közigazgatási bíróságokról szóló törvényjavaslatnak a folyó évi költségvetés letergyalása után azonnal napi rendre leendő tüzése; az államháztartás egyensúlyának s ezzel együtt az állam hitelének épségben való fentartása; újabb pénzügyi reformok kezdeményezése és nagyobb szabású új feladatok kitüzése; a valuta rendezés műveletének a megállapított irányban való tovább fejlesztése; az ország anyagi érdekeinek előmozdítása; a kereskedelmi összeköttetések gyarapítása; az ipar fejlesztése; a nemzetiségi kérdések megoldása stb. fogják a jelen kormány feladatait képezni s tudatában azon súlyos viszonyoknak, melyekkel köz- és mezőgazdaságunk

küzdeni kénytelen, nagyszabású reformokat helyez kilátásba; ilyen a marhatenyésztés fejlesztése és egészségügyének biztosítása, a kipusztult szőlőhegyek regenerálása, illetve az állatbiztosítás és a szőlők rekonstrukcióját tárgyzó javaslatoknak a viszonyokhoz mért sorrendben való előterjesztése.

A jelen kormány módját fogja keresni és valószínűleg meg is fogja találni, hogy a mai válságos viszonyok között a följajlott kedélyek lecsillapittassanak, de a miért sem agresszív módon, sem támadó fegyverekkel küzdeni nem fog. Támogatást vár és remél azoktól, kik egy elvi alapon mozognak vele, tárgyalagos bírálatot, sőt jogosult ellenőrzést kér azoktól, kik nem egy nézetten vannak a szabadelvű párttal s így a t. háztól, és a támogatástól függ, hogy a megkezdett szabadelvű irányban az országra jó és hasznos törekvések sikerre vezessenek.

O. O.

Millenium-bál.

A 19-ik század utolsó tizedében általános szokássá vált, hogy minden

jóteknő és hazafias ezült tánczezel mozdítunk elő. Ha egy falu temető talpából elég, addig járjuk a tipegő polkát, míg a falu felépül, ha a társadalom nyomorultjain akarunk segíteni, ezt selyemben és frakkban, a báli terem parkettjén tesszük meg, ha hazafias ezútra pénz kell, erre ismét csak tánczolunk. Szóval tűz, víz, egyéb olemi csapások, minden rendű és rangú, kisebb-nagyobb nyomorúságok, a mulató emberek áldozatkészségéből nyernek enyhülést. Ugy, hogy ma bátran el lehet mondani, hogy nem sirva vigad a magyar, hanem vigadva boldogit.

A múlt szombaton egy igen szép, hazafias ezélert izzadtunk a mi zsufoft táncztermünkben. A Millenium-alap javára tánczoltunk össze egy esinos kerek összeget.

Midőn ezen bálról írok — ha a hirlapok sablonos kifejezésével akar-nék élni — azon kellene kezdenem, hogy először elmondanám, hogy: nagy és diszes közönség hullámozott termünkben s nyomban konstatálnám a „fényes anyagi és erkölcsi sikert”, de mivel én nem szeretem a külső formák által megnyügözni tollamat, az én lelkesültségem paroxysmusában azt mondom, hogy pompás bál volt s felségesen mulattunk. A jövedelmet számsíták össze a pénz-váltók. Ezt a népet Krisztus urunk még az előszobából is kikergette volt, de hát báloknál el kell tűrni, mert ha a nagyérdemű publikum jegy nélkül tánczol, a jóteknő ezél hoppon marad.

Szóval közönség is volt, jövedelem is volt s kedv is volt, de még milyen.

TÁRCZA.

Karambol.

Házmesternek esinos barna lánya,
A kaput nyitni éjjel ki-kijár,
S esattan a csók, meg foly az ölelés,
Mig bőszen hortyog benn az öreg pár.

Megölelni az én kis álmosom
Kétszer is becsöngetik egy este
S a hamis ez alkalomra mindig
Az áruló lámpát benfelede.

Vágygyal telten jöttem haza későn,
S ez egyszer is, mint többször gon-
[dolám:]

Mint fogom ölelni, megcsókolni,
Az én álmos, aranyos tubiezám!

Elfogultan léptem be a kapun,
S tervemhez híven körülölelém;
Csak midőn bajusza megszurta ar-
[ezom:]

Vettem észre, hogy ez a vén bölény.

Nem nyit kaput a kiesike többet
S ennek oka az átkozott esere,
Pieziny levél értesített másnap,
Megtudták, hogy kutyus járt a kertbe.
Budapest, 1887.

Mopszi doctor.

A Hunyadiak kora nemzeti nyelv és műveltségi tekintetben.

Irtá: Csomortáni.

Nincs hazai történetünkben kor, mely felett a vélemények hullámzásai oly annyira és oly messzire szót-vágnának, különösen a nemzeti nyelv szempontjából, mint a Hunyadiak kora. Jánosról a hősről, a rettenhetetlen bajnokról híven feljegyző a történet, hogy döntő ütközetei előtt mindig lelkes magyar beszéddel buzdította harcosait; hogy kormányzói esküjét 1446-ban nemzeti nyelven tette le, valamint azt sem feledő lapjaira vétni, hogy latinul nem tudott egész szabatosan. Mátyás az igazságos király zsenge gyermekkorában, Vitéz nagyváradi püspök gondos felügyelete alatt alapos nevelésben részesült s e mellett fogékony esze a legszebb jövővel bízatta azokat, kik a zilált hon vérző sebeire töle mindennemű orvoslást vártak.

Azon homályt, mely születésén lebegett, a külföldi várzásával vélte eloszlatni s ezen okból, főfigyelmét az udvari fény és a politikai élet

szövevényes ügyfelesztései vették igénybe. A körülözlő fény és ragyogó diadális, mely személyétől elválaszthatatlan volt s a legjobb barátok oldalkacsintásai ama vádat rejtegetik magukban, hogy az akkori állapotok a magyar nyelv művelődése tekintetében sem természetesen, sem pedig ezútra vezetők nem voltak.

Gyermekek-korában a csodás Roland, vagy a rettenhetetlen Berni Detre bajnok tetteit diadális dalok hallatára annyira elragadtattott, hogy éte-léről és itáláról megfedekezve, kezei-lábaival harczolt, majd mint vezér, majd mint kövített.

Később pedig mindezekhez a római remekírók és történészek műveinek olvasását társította, mi által a katonai tulajdonok nyertek lelkeben tápot. Görögország pusztulása, tudósait s szétrobbantotta s ezek a kellemes és rokonéghajlatu Olaszországot választották menekülésük színhelyül, hol tudományuk s művészetük rövid idő alatt oly tekintélyes állást biztosított számukra, mely mostoha sorsuk csapásait sokban enyhíthet.

Olaszország egész lelkével karolta fel az új tudományokat, melyeken egész Európa sovár figyelemmel esingött s vágyva-vágyott azokat elsajátítani.

Mátyást érdekei s új szövetségo második házassága után Olaszország-hoz köték, honnan Beatrix neje honfitársainak egész raját hozta magával, minek következtében a magyar királyi udvar, a női szeszélye kártékony követeléseinek hódolva — a pazar fényűzést kivéve — szokásait s nemzetiséget lehelő belszerkezetét, avult intézmények módjára, egyenként kitépve, lassanként elhullatta.

Mátyás egész udvarát idegen föld szülöttéi áraszták el, a művészek hosszu során végig haladva, egész a kertészek és szakácsokig, kiknek tulsúly befolyása mellett hogy a nemzeti nyelv vívmányokat nem tehették, önkényt következik.

(Végo következik.)

Elmondhatom, hogy a legöregebb fiatal emberek sem emlékeznek ilyen kedélyes bábra.

Álarcos bál lévén, a publikum részint saját ábrázatával, részint pedig álarczban jelent meg. Érdekes kosztümökben sem volt fogyatkozás, de legimpozánsabb volt a 16 boszorkány menete, kiket az ójkirálynő görögűz fény és a Rákóczi-induló mellett vezényelt be a terembe. A Rákóczi-induló — mely tudvalegleg csupán hazafias czélokra van fenntartva — boszorkányoknak nem igen dukál, de mindenesetre a férfiak általános rémületét egy kissé enyhítette. A végén aztán kitudódott, hogy a boszorkányok egytől-egyig csinos ifjú leánykák, kikért a férfiak szívesen elmennének a pokolba.

Kilencz óra után már angyalok és boszorkányok, zsidók és apácák, lovagok és cigányok vígan mulattak egymással. Egy Ferencz-rendi barát a polgári házasság mellett tünnetelt, oly tüzesen udvarolván egy magyar menyecskének, a mint ezt csak egy barát teheti. Egy ur azt jegyezte meg erre, hogy úgy látszik a barát tudja, hogy a polgári anyakönyvvezetés megelőzi a polgári házasságot.

És folyt a multság nagy jó kedvel. Reggel felé, mikor a lélegzet is elfogyott, a gyertya is elfogyott, — eloszlottunk azon kellemes érzéssel, hogy mi egy rakás szép emlékekkel, a Millennium-alap meg 100 fittal lett gazdagabb.

A háromszékmegyei iparfejlesztő bizottság közgyűlése.

A háromszékmegyei iparfejlesztő bizottság folyó hó 20-án délelőtt Sepsi-Szentgyörgyön, a megyeház nagytermében, igen élénk részvét mellett tartotta meg első negyed évi gyűlését.

A gyűlésen méltóságos Potsa Jó-

zsef főispán elnöklete alatt több fontos tárgy nyert elintéztést.

Igy a sepsiszentgyörgyi polg. iskolával kapcsolatos lakatos tanmühely jövő sorsára vonatkozólag, miután több irányból jövő nyilatkozat szerint mai szervezetében nem életképes, kimondotta a bizottság, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz felterjesztést fog tenni a czélból, hogy a szakoktatás gyakorlatibb keresztültétele érdekében a tanmühely mai felszerelése magánvállalatnak — mesternak — adassék át, hol aztán az élet kívánalmainak az eddiginél jobban megfelelő módon oldatnék meg a tanulók mühelyi oktatása.

A lakatos tanmühelynek a polg. iskolától illetően módon való szétválasztásával az államra kevesebb költség hárulván, kéri fogja a bizottság felterjesztésével kapcsolatosan egy szöveg (textil) ipari szakiskolának Sepsi-Szentgyörgyön a szövögyár mellett való felállítását. Nem kevesebb értékű azon ténykedése is a bizottságnak, mely szerint Pap János soproni agyagipariskolai igazgató tanulmányai és véleménye alapján Sepsi-Szentgyörgyön egy eszerép-, Nagy-Baczonban pedig egy téglagyár felállítása hozatott javaslatba. A mint hírlík, a sepsiszentgyörgyi eszerőgyárra a részvények kibocsátattak s a szövöttezés megtörtént.

Miután még a háziipar egyes ágaiinak fejlesztése érdekében történtek fontos intézkedések — a gyűlés véget ért.

Ezekből látható, hogy az iparfejlesztő bizottság megyénk iparügyi érdekeit előnyösen munkálja.

Jelen volt.

Közigazdaság Háromszékvármegyében.

Dr. Sinkovits Ottó közigazdasági előadó jelentése az 1894. évről. —

I.

A lefolyt 1894-ik évre vonatkozó jelentésemet a vármegye közigazda-

sági állapotáról az alábbiakban van szerencsém tisztelettel megtenni.

A vármegye gazdasági viszonyai a lefolyt évben kedvezőknek nem mondhatók. Az időjárás és csapadéki viszonyok abnormalitása igen kedvezőtlen volt a gabona- és takarmányneműk fejlődés, hozama, learatása és behordására. Különösen sok kárt tett azon vidékünkön szokatlan nagy forróság, a mely július hó közepén minden átmenet nélkül beállt s a gabonaneműk rendes fejlődését megakadályozta. Ilyen előzmények után a helyzet súlyosbítására egy a termények, mint az állatok értékesítésében bekövetkezett a még nagyobb fokú árhanatlás. A minek folytán a mezőgazdaság oly súlyos viszonyok közé jutott, hogy a válságot elkerülni majdnem lehetetlennek látszik.

Saját általában a közigazdasági előadó tevékenységét leginkább a vármegyei gazdasági bizottság vette igénybe. Mely bizottság eddig is igen sokat tett megyénk közigazdaságának előhaladására s bizton remélhető, hogy ezután is megteszi, a mit tehet.

A gazdasági bizottság és közigazd. előadó iktatójára érkezett 319 ügydarab, a melyek elláttak.

A közigazdasági előadói tiszttel ez év szept. havától kezdve vagyok megbízva. Ez időtől intézem mindazon ügyeket, melyek hatáskörömbe tartoznak.

Erdészeti.

Az erdészet vezetése az erdőfelügyelő és erdőrendészeti bizottság körébe tartozik s ugyanez működéséről részletes jelentését meg is teszi. Itt csupán az erdőszettel összefüggő néhány gazdasági kérdéssről s jelentésem keretében tartozókról kívánok megemlékezni.

Háromszékvármegye területén állami kezelés alatt áll 99 község határában 409 birtokozim alatt összesen 280.938 kataszt. hold erdő. Az itt

kimutatott erdőterület a következő birtokozimek szerint oszlik meg:

1. Községi tulajdont képez 86 erdőbirtok 108.472 hold területtel.
2. Egyházak és egyházi személyek tulajdonát képezi 145 erdőbirtok 8791 hold területtel.
3. Iskolák és tanítók tulajdonát 41 erdőbirtok 988 hold területtel.
4. Vegyes közbirtokossági tulajdont képez 93 erdőbirtok 137.266 hold területtel.
5. Volt kétág katonasági tulajdont képez 27 erdőbirtok 10767 hold területtel.

Összesen mint fent 409 erdőbirtok 280.938 hold területtel.

Rendszeres gazdasági üzemterv részletes felmérés alapján 1893. év végig összesen készen volt 176 birtokra 57.500 hold területtel.

1894. évben elkészült 56 birtokról 34.387 hold területtel, az előhaladás 1894. évben tehát, viszonyítva az előző évek eredményéhez, kedvezőnek mondható.

Csemetekertek — bár még nem teljesen megfelelő számban — de elég kedvező eredménnyel lettek telepítve és pedig ez idő szerint művelés alatt van 61 birtokossági csemetekert összesen 15 hold kiterjedéssel, melyekben ez időszert 1.532.000 drb különféle faemű csemete van készletben. Ezeket kívül a vármegye területén állami költségen 3 csemetekert van telepítve 3 hold 800 ööl területtel, melyekben 1.889.000 drb csemete áll rendelkezésre.

A megye területén 595 hold kopár terület vár még befásításra, melyhez 1.785.000 drb csemete szükségeltetik. Ezen csemete-mennyiség az állam költségén fenntartott csemetekertekből díjtalanul osztatik ki, a birtokossági csemetekertekben meglevő készletek pedig a folyó vágások és erdei tisztás területek beerdősítésére fordíttatnak.

Az erdőhivatal által a lippai m. kir. főerdőhivatal kerületéből 1894. év őszén 155 hektoliter kocsányos

REGÉNYCSARNOK

Haida.

Második kötet.

— A „Székelyföld” eredeti regénye. —

Írta: Hajdó Ödön.

(Folytatás.)

Az öreg asszony szemei könyekkel teltek meg. Soha sem hitte, hogy még egyszer viszont láthatja egykori csöndes lakását és most itt van benne, itt a régi kedves emlékek között; az a másik pedig, a kivel itt boldogan élt, messze, messze, eltemetve a föld alatt pihen, hogy csak majd ott találkozzék vele, hol nincs többé szenvedés, nincs bánat és keserűség, hol van mennyei élet és örökös vigáság.

Oh, nincs már sok addig, minek is volna, hisz toher lesz az élet, ha ifjúkori kellemei mint a pára szétfoszlanak s emlékei nem bírják felvidíteni a lelket annyira, hogy a mult képzelete elmosná a jelen érzelmét. Mi kösse hát ezután a földhöz, hol úgy szenved a szíve?

Vadil talán már ott van Alláh lábainál, ő már látta, találkozott vele, a kiért úgy fáj most öreg szíve s elmondja, mily könnyőreletlen volt az anyja vele szemben mindvégig. Most bán-

ja, de mit ér az? Vadil nem is vétkezett Alláh ellen, ő csak szeretett és ez a nemes érzelm vezetle lépteit, de Fiala, oh ő megtagadta Alláht, hajlammal birt erre, mielőtt szeretett és mégis, mégis már annyira betelt az anyai szív ekkoráig keserűséggel, hogy ezért nem tudta ellőkní magát. Bocsásd meg Alláh e nagy vétékét!

Csak úgy zokogott az öreg asszony, melle csak úgy zihált s leánya nem talált szavakat vigasztalására, mert őt is elfutotta valami kimondhatlan érzelm s együtt sirt anyjával; a márki pedig hagyta hadd sírják ki magukat a mult emlékei, hisz azzal megkönnyebbül a szívkük.

A mint így hármashban ki-ki a maga gondolatával volt elfoglalva, esöndesen fölnyílt az ajtó s belépett azon egy öreg, tőporódott alak földig érő kaftánban, nagy kötésű turbánal a fején, egyéb sem látszott az elevenjéből, mint két nagy esontos keze és tuskésre nyírott, ráncokban gazdag ősz arczából két kis pislogó szem s félénk zavarral látszék bámulni a két gyaurt. A szó torkán akadt, mert nem tudta hogyan jutnak azok ide, Alláh hívei közé. Végre is Fiala szólítá meg a csodálkozó öreget.

— Te vagy az Ali?

— Én vagyok, de téged nem is-

merlek és nem értem mit kerestek itten.

— Te vagy az jó Ali, — szolt közbe az öreg asszony — ismerd meg, a kit sokáig öledben ringattál, ő Fiala.

— Fiala! — kiálta bámulva — nem olyan volt az, mikor az urat szolgáltam.

Fiala elnevette magát.

— Hagyd el Ali — mondá az öreg asszony szomoruan — megváltoztak az idők.

— Hát ama férfi kicsoda? — kérdő Ali Croix márki felé bökve a hüvelyk ujjával — és miért van veletek?

— Az a Fiala férje — felelt az öreg asszony különös hangon.

— Egy gyaur lett a férje? Ilyet még nem értem! Egy igaz hívő mozlimnek gyaur házastárs... Nem tréfálsz asszonyom?

Bizony nem — felelt most Fiala félbeszakítandó a társalgást — de mond miért jövel?

— Az ulema küldött, hogy kiszolgáljalak.

— No jó, kedves Ali, légy hát segélyünkre, barátokozz meg velünk s légy oly kegyes, hogy mindenekelőtt biztosíts itthon nekünk egy kis kényelmet — mondá Fiala vidáman a bámuló Alinak — de ne ijedj meg, nem a te öreg kezektől várjuk, hanem eredj, a cselédök közül, kiket

magunkkal hoztunk, komornám birja nyelvünket, beszélj vele és utasítsd, mit hol talál, majd aztán elvégzik ők a teendőket — s azzal odament hozzá s egy pénzdarabot csuszatott az öreg markába, mire annak szeme megcsillant és indult, hogy a vett parancsnak eleget tegyen.

A márki mit sem értett az egészről s midőn Ali kiment, neje mondá el, hogy ez régi hü szolgáljuk, kit atyja gyermekkorában vásárolt s midőn Párisba mentek, az ulemának adtak át, az öreg főjellemvonásául azt emlité, hogy nagyon szereti a pénzt.

— Azt hiszem, ma kipihenitek magatokat — mondá a márki nejének — s aztán holnap elmegyünk az ulemához.

— Nem tudom, mint akarja anyám — felelt Fiala — kérdezzük meg őt.

Az öreg asszony hallani sem akar a halogatásról, letörülte könyeit és kinyilatkoztatta, hogy még a délután folyamán akar beszélni az ulemával.

Midőn azonban Fehár Adissa után tudakozódni Alihoz fordultak, az röviden elmondá, hogy az ulemát a földrengés alkalmával szerencsétlenség érte és most eszméletlenül fekszik.

(Folytatása következik.)

tölgymakk szereztetett be, mely makkmenyiség az őszi erdősitésekhez egyes birtokosok között osztott ki, a m. kir. erdőhivatal csakis a szedési és szállítási költségek megtérítése mellett, ezzel is elősegíteni kívánván a szükségessé vált erdősitések könnyítését és foganatosítását.

A kopár területek beerdősítése különösen az orbai járásban nagy haladást tett. Az állam által kitűzött erdőlési jutalmakra ezen járásból az 1894. évben-foganatosított erdősitéssel 4 község pályázott, u. m.: Kovászna, Hilib, Páva és Zabola községek s mind a négy pályázat pártólólag lett előterjesztve.

Erdei legelők még mindig elégséges mennyiségben vannak a törvényhatóság területén, a melyek szarvasmarhák és juhok által jól hasznosíthatnak. A szarvasmarha és juh-tenyésztés érdekében igen kedvező lenne, ha nagyobb mennyiségű erdei legelők állanának rendelkezésre. Ezek által némileg pótolva lenne a mezői legelők hiánya.

Az erdészeti nagyipar napról-napra tért hódít. A vidékükön levő községek fuvarasainak igen jó keresetet nyújtanak. Hiba az, hogy nagyobbára idegen állandó munkásokat kell alkalmazniok. A nagyipar mellett a kicsiny is folyton emelkedik s mondhatni, hogy az értékesítési viszonyok folyton javulnak. Az erdészeti ipar termékeinek áremelkedése itten nagyon érezhető.

(Folytatása köv.)

Ujdonságok.

— **Időjárásunk.** A mi telünk egyre kósik. Hó helyett esőt kapunk bőségesen. Nappal állandóan enyhe az idő s még ősziakink is ritkán súlyos a hőmérő a fagypontra alá. A borostyán-bokrok az enyhe időjárás folytán erősen rügyeznek, sőt a megfákon is kezdettek a rügyek duzzadni. Hát bizony ilyen jelenségeket Háromszéken talán soha senki sem észlelt.

— **Az új iskola** építésének ügye most már erősen halad előre. Mult esütörtökön a segésvári Létz testvérek építették, ugyanaz, mely a gőzfürdőt építette, egyik képviselője által felméréseket csinált a Cserey-féle telken, oly czélból, hogy tervet nyújtson be az új iskoláról. Egyuttal bemutatta a tanácsnak azon vázlatot, melyet az új vígidőrlő készített. Ezen tervezett igen csinos, csak az előirányzott költség túl magas.

— **Halálozás.** Nagyajtai Kovács Gyula nagy. kir. pénzügyminiszteri számtanácsos életének 48-ik évében, folyó hó 18-án reggel Budapesten elhalt. Temetése f. hó 21-én Sepsiszentgyörgyön nagy részvét mellett ment végbe.

— **Kan-marás.** Bélafalva község kanját is Boldizsár Mihály nevezetű fia hajtotta f. hó 21-én hazafelé. Hirtelen, minden előzmény nélkül, a kan felbőszült, megtámadta a fiút, letiporta a földre s a lábát, karját a szó teljes értelmében összemecszargolta s ha a járó-kelők segítségére nem sietnek, talán megölte volna. A szerencsétlen fiút súlyos sebekkel terhelve hozták be a Rudolf-kórházba.

— **A róka-vadászat legújabb módja.** A sz. . . . i „Nagyárok”-ban emberemlékezet óta állandóan egyiket rókaesládának van lyuka, a melyből kiesalni, vagy lesből átlukasztani

egyik-másik rókának a bőrét, nagyon ritkán sikerült. Sz. és K. sz. . . . i lakosoknak azon elmés ötlete támadt, hogyha egy macskát közel a lyukhoz kikötnek, annak nyávogása bizonyára ki fogja esalni a rókát. Mali partus várából és akkor könnyű lesz ledurrantani. Az eszmét tett követte. Szép, holdvilágos este volt. Egy földbe vert „ezövek”-hoz, jogos tiltakozása daczára, madzaggal kikötöttek egy szegény ezirmost; a két Nimród pedig lesbe állott, s habára ezieza — töle telhetően — megtett mindent, csapván oly keserves nyávogást, mely vadászaink legmerészebb vágyait is kielégíthette: a róka rem jött elé, mert nem volt honn. Azonban a távolban is meghallotta ezen siralmas éneket s minthogy róka szívesen kikösködte, hogy valami turpisság történik a vára közelében, nem tetszésének borzasztó ugatással adott kifejezést. Válaszainkat e szokatlan, eddig nem hallott hang, meglepte, mit nyomban a rémület követett: „Farkas!” Rémület szállta meg a vitéz vadászokat és ezzel mindent ott hagyva, rohantak hazafelé. A esaléteknél ott hagyott ezieza sem vette trefára a dolgot, rajta is erőt vett a rémület s egy erőteljes ugrással elszakítva a zsineget, rohant a vadászok után, kik azt hívén a macskának, hogy a farkas jön nyomukba, rémült kiáltások közt szaladtak haza felé. Vadászok és a ezieza egyszerre érkeztek vissza a faluba s most a község lakosai a furesa vadászatot mulatnak.

— **Járványos betegség.** Az ez évi természetellenes időjárás Kovásznán is megtermelte gyümölcseit. A difteritisz, typhus és a kanyaró lépett fel ott nagymértékben, s szedi áldozatait. Eddig már többen meg is haltak a járványban. Az iskolákban az előadás szünetelt mult évi deczember 12 óta ezek miatt.

— **Örökbe-adás.** A Kolozsvárt Béli Ákos gróf vezetése alatt most alakult Izabella-egyesület működését egy humanus eszelekedett nyitotta meg ez év elején. Egy szegény 13 éves intelligens árva leány örökbeadását közvetítette egy vidéki uri családhoz. A közvetítést az egyesület közp. irodája végezte. A szegény leány hálátelt szívvel fog gondolni mindig arra az egyesületre, a mely szülők helyett nemes lelkű szülőkrol gondoskodott részére. Az egyesület még két árva leányt óhajthat elhelyezni örökbe uri családhoz. Mindkét leányka ép, egészséges testalkatu, egykor jó módban élt családnak a tagjai; vallásuk r. katolikus; irni, olvasni tudnak. Az egyik 11 éves, a kisebbik 9 éves. Bővebb felvilágosítást az érdeklődőknek az egyesület központi irodája nyújt.

— **Kereskedelmi utazók figyelmebe.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy az Oroszországgal kötött kereskedelmi szerződésünkben részünkre biztosított legnagyobb kedvezmény alapján kereskedelmi utazóinkra is kiterjedő rendelet a kamara irodájában megtekinthető.

— **Elhelyező iroda** nyílt meg Kolozsváron az Izabella-egyesület védnöksége alatt a Jókai-utca 3 sz. háznál. Az egyesület Ferenczy Károly vezetése alatt fog működni. Az Izabella-egyesület a Feilitzsch Arthur báró elnöklöte alatt 13-án tartott gyűlésen az intézet felügyeletével

mint bizottsági tagokat s mint napi biztosokat, hogy úgy a tagok érdekei, valamint a szolgálatot keresők ügye helyesen látassék el, a következő urakat bízta meg: Deáky Albert ügyvéd jogtanácsos, Hóry Béla Kolozsvár. árvaszéki elnök, Szabó Samu gimn. tanár, Csizsár Gyula megyei hiv., Hindy Árpád, a Kolozsvár szerkesztője, Boros György unit. gimn. tanár, Lázár Gyula dr. a kolozsvári női képző intézet igazgatója, Magyary Géza városi alkapitány, Polz Rezső ügyvéd. A vidéki hivatalnokok, birtokosok és más intelligens egyéneket felkéri a kolozsvári intézők, hogy szíveskedjenek az elhelyező intézet megnyitására a népet tájékoztatni és nekik ennek felkereséséhez utbaigazítást és támogatást nyújtani. Az elhelyező intézet közvetíti a magyar, német és román ajku szolgálatot kereső férfiak, nők elhelyezését. Előnyt ad azoknak, a kik erkölcsi magaviselete és használhatóságukról jó bizonyítvánnyal bírnak s a kik az egyesület kultúrájait által ajánltatnak.

— **Kimutatás** a k.-vásárhelyi munkaképtelen szegények ápolására hivatott „Stephania” menedékház részére 1894. ik évben eszközölt élelem gyűjtéséről.

Molnár István 20 kr, N. A. 10 kr, Barthos Károlyné 40 kr, Kiss Károlyné 20 kr, Nagy I. Lázárné 30 kr, Nagy Dénesné 40 kr, Vajna Dénesné 40 kr, Zalavári Béla 20 kr, Pongrácz 20 kr, Balogh Vendelné 30 kr, Jancsó Samuné 50 kr, Ritter Ignáczné 10 kr, Molnár Mózesné 10 kr, Jancsó Béla 10 kr, Jancsó Mózes szeszgy. 50 kr, Bándi 20 kr, Jancsó Sándorné 2 lit. bor, Dézsi Bálintné 50 lit. pityóka, özv. Bertalan Józsefné 2 véka pityóka, Nagy Mózesné 2 véka pityóka, Kovács Áronné 1 kil. rizs, 1 kiló buzakása, 1 kl. gyöngykása, Kovács Ferencz gyógyszer. fél hl. pityóka, K. Csizsár József 2 rud szappan, Dávid Gyula 1 karton kendő, Jancsó Gyula 1 véka pityóka, id. Kovács Istvánné 1 hl. pityóka, özv. Tóth Lászlóné fél kupa rizs, Kökösi Károlyné 5 kupa borsó, Császár Gergely 1 véka pityóka, Czecz Mártonné 1 téli kendő, Vertán Istvánné 1 parehet kendő, ifj. Dávid Istvánné 3 parehet kendő, ifj. Csizsár Pálné 1 rud szappan, özv. Csizsár Pálné 40 lit. pityóka, Csizsár Dénesné 50 lit. pityóka, Réthi Józsefné 3 lit. paszuly, Jancsó Béláné 1 véka pityóka, Kovács Károly 2 kl. rizs, Szabó Mózesné 25 lit. rozs, Jancsó Rebeka, Jakab Istvánné, Kovácsy Bálintné, Kovács Istvánné, ifj. Bándi Istvánné, Kovács Daniné 2—2 véka, Dézsi Ferenczné, Benkő Sándor, özv. Bodor Jánosné 1—1 véka, Tóth Istvánné 1 hl. pityóka, Benkő Sándor 1 véka buza, Benkő Gyuláné 10 lit. eczet, Mágori Sámuel 1 véka pityóka, Nagy Ferencz 5 lit. eczet.

Fogadják a nemes szívű adakozók a szegény öregek nevében halál községünket.

K.-Vásárhely, 1894. decz. 9-én. Br. Szerintkeresztly Stephanie elnök.

Vajna Károly jegyző.

Farsangi naptár.

Január 26. Kereskedő ifjuság elite bálja. Elnök: Fejér Antal.

Január 26-án. Kovásznai tűzoltó egyesület bálja.

Január 26-án. A bereczki ifjuság táncvizigalma.

Február 2. „Stephanie” menedékház álarozos bálja. Elnök: Dr. Bánffy Zsigmond és Nagy Károly ig.

Február 9. Ev. ref. egyház polgár bálja. Elnök: Kölönte Mózes.

Február 16. Erzsébet árvaleány nevelő intézet társas estélye. Elnökök: Bartok Károlyné, Gábor Péter főszolgabíró.

Február 26. Nőegylet jelmezes estélye. Elnökök: Nagy Ferenczné és Kiss Jenő tanár.

Apróságok.

Kielégített kíváncsiság. A feleség (határozott hangon): Látni akarom azt a levelet!

A férj: Miféle levelet? A feleség: Melyet az imént felbontottál. Az irásról látom, hogy nőtől ered, aztán mikor olvastad, egyszerre halálsápadt lettél. Látni akarom. Még egyszer mondom add ide! A férj: Nesze. Szabónéknak a számlája.

A helyettes.

Férj: Mi jutott eszedbe, hogy majmot vettél?

Feleség: Látod, édesem, te minden este elmegy klubokba vagyűlésekre és miután nem akarsz mindig egyedül maradni, vettem valamit, a mi téged helyettesíteni képes.

Kis tévedés.

Egy vén kirurgus elbeszéli első műtéteit.

— Az első amputációnál — ugyan — annyira izgattott voltam, hogy megtévedtem.

— És súlyos volt tévedése? — Elég súlyos volt, összetévesztettem a lábakat, de hála Istennek azonnal észrevettem . . . az operáció után.

Mezőgazdasági közlemények.

Gazdasági teendők január hóban.

Tavasz felé, a mint a hó eltakarodik az őszi vetésről, nem ritkán azt látja a gazda, hogy a vetése foltoz, egész darabok kivesztek, pedig sem el nem fagyott, se fereg nem bántotta. Az ilyen vetés elfulladt. Ez úgy következik be, hogy a földet borító hó kissé megolvad, azután megfagy. A megfagyott hóréteg valóságos páncélt képez a vetésen, mely elzárja a levegőt a növénytől, melyre pedig télen-nyáron szüksége van, ezért aztán a vetés itt-ott, vagy egész táblákon elfullad, elvész.

Hogy a vetés elfulladását megakadályozzuk, ha a hóréteg megfagy, jószágot kell ráhajtani, hogy megtörje. Gyöngébb hóréteg áttörésére elég a birka-vagy sertésnyáj, az erősebb réteget marhával kell megjártni.

Ha nincs hó a vetésen, az is megessik, hogy felfagy. Ez akkor következik be, ha a hóval nem borított föld nappal olvad, éjjel fagy. A nappali olvadás a talajt egy kicsit emeli, az éjjeli fagy összehúzza és süllyeszt. A föld emelkedésével a vetemény is emelkedik, de a hirtelen beálló éjjeli fagyra nem megy vissza a helyére, ezért aztán a növény egészen kijön a helyéből, sőt gyakran a gyökere is elszakad. Azért szokta a gazda a téli hótakarót kívánni, hogy a növényeknek ez a felfagyása ne történjék.

A növények felfagyását nem tudjuk megakadályozni. De segíthetünk a bajon, ha tavasszal, midőn a föld fagyá kiment és már nem igen sáros

a vetést meghengerezzük. A henger visszanyomja a növényt helyére és ha csak nem roncsolódott nagyon össze a gyökér, egészen magához jó.

Az állatokat, még ha nem dolgoznak is gondozzuk. Az istállót naponkint szellőztetni kell. Jó időben eresszük ki az állatokat a szabad levegőre, hogy kimozogják magukat. A lovak most kezdenek elleni, azonképen a tehenek is. Az anyaállatokat jól kell takarmányozni, hogy elegendő tejük legyen.

Szerkesztői üzenet.

Utóir, Igen sajnáljuk, de nem közölhetjük. Nem csattan eléggé.

Ferir. Ön nyilván eltévesztette az ajtót. Csak nem hiszi, hogy ilyen véres száju dolgot közölni fogunk. Tessék magához térni s azután írni. A harag rossz tanácsadó. Aztán végül önnek nincs is igaza!

Kiváncsi. Jámbor Están egyházi Kárbahágon. Egyebet mi sem tudunk róla. Tessék a máppán megkeresni Kárbahágot s fíradjon oda s ismerkedjék meg vele. Ez a legbiztosabb mód.

Hirdetések.

Báli selyemszöveteket 35 krtól 14 frt 65 krig méterkint — valamint fekete, fehér, színes, Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint sima, csikos, kockázott, mintázottak, damaszt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 szín és mintázatbans. a. t. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: Henneberg G, (es. k. udvarszállító) selyemgyára Zürichben. Svájczba ezimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Hirdetések lapunk kiadóhivatalában jutányos áron felvételnek.

M. kir. államvasutak.

Érvényes 1894. május 1-től.

MENETREND.
PREDEÁL—NAGYVÁRAD.

Keleti vonal.

Érvényes 1894. május 1-től

Á l l o m á s o k		Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Á l l o m á s o k		Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő)	{ érk. ind.	regg. 5.08	este 7.43	d. u. 2.45	Medgyes	ind.	regg 10.55	éjjel 12.45	
Botfalva	"	5.39	8.07		Kis-Kapus (vend., elág. Szecb. felé)	{ érk. ind.	11.14	1.00	
Földvár	"	5.58	8.23				11.29	1.18	
Magyarós	"	6.17	8.43		Tövis (vend.. elágazás Arad felé)	{ érk. ind.	d. u. 1.10	2.49	este 7.59
Ápáca	"	6.35	8.57				1.45	3.42	
Köpecz	"	6.54	9.16		Nagy-Enyed	ind.	2.11	4.02	
Agostonfalva	"	7.01	9.22		Kocsárd (vend., elágazás Maros- Vásárhely felé)	{ érk. ind.	2.56	4.35	
Alsó-Rákos	"	7.18	9.38				3.06	4.47	
Homoród	"	7.45	10.02		Gyéres (elagazás Torda felé)	{ érk. ind.	3.43	5.15	
Kacza	"	8.02	10.15				3.53	5.21	
Bene	"	8.23	10.36		Kolozsvár (vendéglő)	{ érk. ind.	5.45	regg. 6.47	10.45
Erked	"	8.43	10.51				este 6.14	7.30	11.01
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	"	9.12	11.16		Nagy-Várad (vendéglő)	{ érk. ind.	10.44	11.41	
Segesvár (vendéglő)	{ érk. ind.	9.35	11.32				11.04	d. u. 12.23	2.18
		9.42	11.39		Budapest	érk.	regg. 7.00	este 8.15	regg. 7.25

Expres-vonat ind. 5 óra 14 p. reggel. Aradon át Brassóból ind. 10 óra 26 p. este, Budapestre ék. 1 26 p., a gyorsvonat d. u. 2 óra 19 perczkor.

Kézdi-Vásárhely—brassói vasut.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel	4.00	délelőtt 10.30	délután 2.45	Brassó	ind. reggel	4.50	reggel 8.50	délután 3.10
Imecsfalva		4.17	10.43	3.02	Szász-Hermány		5.09	9.09	3.25
Páva-Zabola		4.34	10.56	3.19	Prázmár		5.35	9.33	3.43
Kovászna		4.45	11.13	3.51	Kökös		5.50	9.46	3.54
Barátos		5.18	11.29	4.16	Uzon		6.07	10.03	4.05
Nagy-Borosnyó		5.35	11.42	4.35	Kilyen		6.23	10.18	4.17
Eresztvény		5.55	11.59	4.56	Sepsi-Szentgyörgy		6.49	10.46	4.35
Sepsi-Szentgyörgy		6.35	d. u. 12.29	5.36	Eresztvény		7.16	11.14	4.57
Kilyen		6.45	12.37	5.46	Nagy-Borosnyó		7.37	11.41	5.14
Uzon		7.00	12.50	6.02	Barátos		8.06	12.10	5.35
Kökös		1.14	1.00	6.15	Kovászna		8.33	12.40	5.55
Prázmár		7.41	1.20	6.42	Páva-Zabola		8.46	12.50	6.02
Szász-Hermány		8.01	1.36	7.02	Imecsfalva		9.01	1.08	6.18
Brassó	érk.	8.19	1.50	7.20	Kézdi-Vásárhely	érk.	9.19	1.26	este 6.36